

Setring i Trøndelag

Digital møteplass 6. desember 2024

Anders Mona
Fylkesagronom

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Setringa UNESCO-lista - immaterielle kulturarv

På onsdag kom setringa i Norge og Sverige på UNESCO-lista. Ein stor dag for setringa!

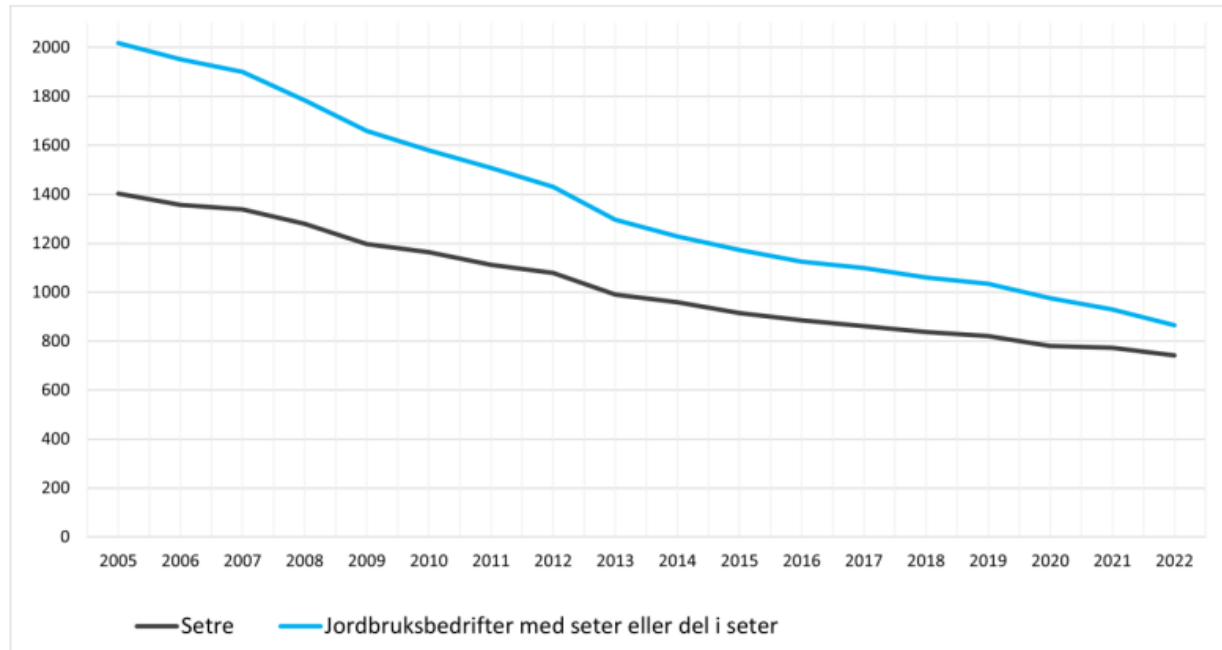
Kva fører dette til:

- Verdsetting av setringa
- Styrka satsing på bruk av utmarka
- Matproduksjon, kultur, biologisk mangfald, landskap
- Forplikter Staten om ivaretaking

Antal setrar i drift i Norge

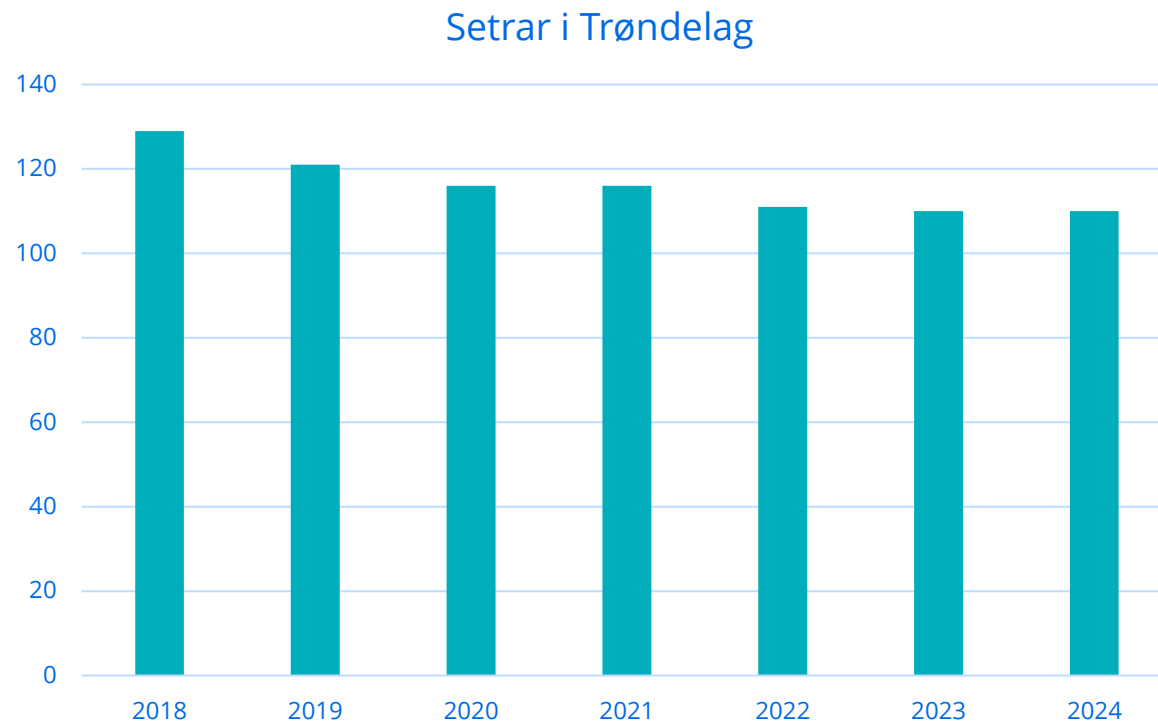

Figur 2. Utvikling i antallet setre og antallet melkebruk som drifter disse. Tall fra regionale miljøprogram.

Setrar i Trøndelag 2018-2024

Setring i Trøndelag

- Setringa knytt til fjellet, utmarka
- Setringa har vore viktig i begge Trøndelagsfylka, men størst i Sør-Trøndelag
- Omkring år 2000 nesten ingen setrar i drift i Nord-Trøndelag
- Besøksseter kom i 2005 som eiga seterordning i Nord-Trøndelag

Sida trønder på Eggensetra. Foto: Siv Beate Eggen.

Kva er ei seter

PT-forskrift 1990:

Med seterdrift menes jordbruksdrift med leveranse av mjølk eller foredlede mjølkeprodukter. Drifta skal foregå i hele deler av sommerhalvåret og skal være knyttet til seterbygning i fjellregioner, og til helårs jordbruksdrift på en gård.

Lars Reintons (1995):

Sæterbruk er det når ein gard har krøtera sine i samarbeite på ein stad eit stykke frå garden der det er husvære og fast personale, så ein kan nytte ut større vidder til beite, som regel òg til slått og onnor førsanking, ...

Forskrift om Regionale miljøtilskudd i jordbruket, Trøndelag

Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk med husvære for folk og bufe, som bare er egnet for bruk i sommersesongen og som benytter et annet ressursgrunnlag enn areala i nærhet til gården. Fellesbeiter og fellesfjøs anlagt utenfor de tradisjonelle seterområdene regnes ikke som seter.

Setring

Skal ivareta setringa for matproduksjon, driftsform, tradisjon og kulturmiljø

Drift av seter:

Melkeproduksjon over 45 l kumelk eller 25 l geitemelk per dag på seteranlegg.

Tilskudd : 4-6 uker kr 85.000
 > 6 uker kr 105.000
 tillegg for foredling: kr 20.000

Besøksseter:

Melkeproduksjon på minimum 2 melkekyr eller 8 geiter. Seterfolket skal bu på setra, setra skal være åpen for besøkende og all melka skal videreforedles på setra.

Tilskudd : kr 95.000

Setringa framover i Trøndelag

Statsforvaltaren vil framleis satse på setringa

Målet er å auke talet på setrar med mjølkeproduksjon

- Skal produsera mat og vera næring
- Ta vare på kultur
- Ta vare på landskap
- Ta vare på biologisk mangfald
- Formidlingsarena for jordbruket
- reiseliv

